

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Strasbourg, 22.11.2016
JOIN(2016) 52 final

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Prenovljeno partnerstvo z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami

{SWD(2016) 380 final}
{SWD(2016) 381 final}

Vsebina

1. UVOD.....	4
2. STRATEŠKI INTERESI EU	5
3. POLITIČNO PARTNERSTVO, KI TEMELJI NA POSEBNIH PREDNOSTNIH NALOGAH.....	7
3.1 Prednostne naloge EU, usmerjene na partnerske države	8
3.1.1 Spodbujanje mirnih in demokratičnih družb, dobrega upravljanja, pravne države in človekovih pravic za vse.....	8
3.1.2 Spodbujanje vključujoče trajnostne rasti in dostojnih delovnih mest za vse	9
3.1.3 Preoblikovanje migracij in mobilnosti v priložnosti in skupno obravnavanje izzivov	11
3.1.4 Zagotavljanje človekovega razvoja in dostojanstva	12
3.1.5 Varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam	13
3.1.6 Zavezništvo za skupne izzive	14
3.2 Prednostne naloge EU, prilagojene regijam	14
3.2.1 Afrika.....	15
a. Mir in varnost, stabilnost, demokracija, pravna država, dobro upravljanje in človekove pravice	15
b. Vzajemne gospodarske možnosti za trajnostni razvoj.....	16
c. Upravljanje migracij in mobilnosti.....	17
d. Človekov razvoj.....	18
3.2.2 Karibi.....	19
a. Mir in varnost ljudi, demokracija, pravna država, dobro upravljanje in človekove pravice .	19
b. Regionalno povezovanje, vključujoča trajnostna rast, trgovina in ustvarjanje delovnih mest	20
c. Človekov razvoj	20
d. Podnebne spremembe in trajnostno upravljanje naravnih virov	21
3.2.3 Pacifik	21
a. Dobro upravljanje, človekove pravice in spol.....	22
b. Vključujoča trajnostna rast	22
c. Podnebne spremembe in trajnostno upravljanje naravnih virov	23
4. BOLJ CILJNO USMERJENO IN PROŽNO PARTNERSTVO	24
4.1 Pridobljena spoznanja	24
4.2 Prožno partnerstvo, ki temelji na odločnem regionalnem pristopu.....	25
4.2.1 Možnosti	25
4.2.2 Predlagana možnost	26

4.2.3 Sodelovanje z državami, ki niso države AKP	26
4.3 Partnerstvo na več ravneh in z več interesnimi skupinami s ključnimi načeli za sodelovanje	27
4.3.1 Temeljna načela sodelovanja.....	27
4.3.2 Načeli subsidiarnosti in dopolnjevanja.....	27
4.3.3 Nosilci	27
4.4 Partnerstvo, ki zagotavlja boljše rezultate	28
4.4.1 Raznoliko partnerstvo.....	28
4.4.2 Načini izvajanja	28
4.5 Partnerstvo, podprto z ustrežno institucionalno ureditvijo.....	28
4.6 Partnerstvo, podprto s pravnim okvirom	29
4.7 Nadaljnji koraki	29

1. Uvod

Sporazum o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških (v nadaljnjem besedilu: AKP) držav na eni strani ter Evropsko unijo in njenimi državami članicami na drugi, podpisan v Cotonouju junija 2000¹, bo februarja 2020 prenehal veljati. Pogajanja med pogodbenicami za preučitev določb, s katerimi se bodo urejali odnosi, se morajo zato začeti najpozneje avgusta 2018². Prenehanje veljavnosti sporazuma o partnerstvu, imenovanega sporazum o partnerstvu iz Cotonouja, ki zajema več kot 100 držav in skupno približno 1,5 milijarde ljudi, pomeni strateško priložnost za oživitev odnosa EU z njenimi partnericami v Afriki, na Karibih in Pacifiku, ob upoštevanju spremenjenih svetovnih razmer ter z osredotočanjem partnerstva na skupne interese, cilje in deljeno odgovornost.

V tem sporočilu so opisane ideje in predlagani gradniki političnega partnerstva z državami AKP. Temelji na mednarodno dogovorjeni agendi ZN do leta 2030³, ki določa splošen sklop skupnih ciljev, ter na globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko EU⁴, ki zagotavlja strateške smernice o zunanjih interesih in ambicijah EU. Sporočilo je tudi skladno s predlogom Komisije za revizijo Evropskega soglasja o razvoju⁵.

Za doseganje skupnih ciljev EU navezuje stike s partnericami, podobno mislečimi državami in regionalnimi združenji. Evropska komisija in visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko veliko vlagata v partnerstva, ki temeljijo na načelu soodgovornosti, da bi bila to res prava partnerstva. Za to so potrebni pozitivno sodelovanje in podobne ambicije partnerskih držav.

Dolgotrajno partnerstvo z državami AKP zagotavlja dobro izhodišče za oblikovanje obnovljenega političnega partnerstva. Partnerice na obeh straneh bi se morale lotiti znatnih sprememb, da bi bil njihov prihodnji odnos primeren za spopadanje z izzivi današnjega sveta in da bi oblikovale močno zavezništvo za uresničevanje ključnih prednostnih nalog. Glede na prednostne naloge, spremenjene razmere in spoznanja, pridobljena z izvajanjem sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja, s preprosto obnovitvijo sporazuma ne bi bilo mogoče doseči zelenih rezultatov. Komisija in visoka predstavnica menita, da bo potreben pomemben prenos odločanja in izvajanja na regionalne ravni. Poleg tega bi bilo treba s prihodnjimi odnosi povezati države AKP in sosednje regije, ki niso vključene v veljavni sporazum o partnerstvu iz Cotonouja, vendar imajo ključno vlogo pri doseganju ciljev EU.

Med pripravami na postopek, ki je vodil do opredelitve odnosov med EU in državami AKP po letu 2020, sta Komisija in visoka predstavnica leta 2015 z javnim posvetovanjem začeli

---

¹ 2007/483/ES, UL L 317, 15.12.2000.

² Člen 95(4) sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja.

³ Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, Združeni narodi, A/RES/70/1.

⁴ Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa. Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, 28. junij 2016, <http://europa.eu/globalstrategy/en/shared-vision-common-action-stronger-europe>.

⁵ Predlog novega evropskega soglasja o razvoju, sporočilo (C(2016) 740 final).

postopek razmisleka⁶. Poleg tega so bile izvedene razprave s ključnimi interesnimi skupinami, julija 2016 pa je bila objavljena ocena prvih 15 let izvajanja sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja⁷. V okviru ocene učinka⁸, priložene temu sporočilu, so bile preučene različne možnosti za prihodnje odnose. To delo je bilo podlaga za to sporočilo.

2. Strateški interesi EU

Od leta 2000, ko je začel veljati sporazum o partnerstvu iz Cotonouja, ki temelji na dediščini Loméjske konvencije iz leta 1975, so se razmere v svetu znatno spremenile. Prenehanje veljavnosti sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja je priložnost za oblikovanje partnerstva, ki bo ustrezalo svojemu namenu ob upoštevanju sodobnih izzivov v spremenjenem svetu. Prvič, globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko EU je zagotovila podlago za intenzivnejše delovanje EU v svetu. Z okvirom ciljev trajnostnega razvoja na podlagi agende 2030 in akcijsko agendo iz Adis Abebe⁹ je bil vzpostavljen ambiciozen in obsežen univerzalni program reform.

To se dogaja v času, ki ga zaznamujejo nestabilne razmere in ranljivost, neenakomeren napredek v državah in med njimi ter hitro naraščajoči negativni učinki podnebnih sprememb in degradacije okolja, ki spodkopavajo socialno in ekonomsko stabilnost v različnih delih sveta. Z velikimi težavami, povezanimi s konflikti, revščino, brezposelnostjo in pomanjkanjem dostojnega dela, povečevanjem neenakosti, zlorabami človekovih pravic, korupcijo, negativnimi posledicami podnebnih sprememb, pritiski na omejene naravne vire in degradacijo ekosistemov, pa tudi neenakim vključevanjem v svetovno gospodarstvo, se spopada zlasti zelo veliko držav AKP. Skoncentriranost skrajne in kronične revščine v nestabilnih državah ostaja realnost. Strukturne in ponavljajoče se krize ostajajo razlog za izjemne humanitarne razmere, ki postavljajo na preizkušnjo odpornost celotnih držav in družb. Poleg tega rast prebivalstva v številnih partnerskih državah prehitava gospodarsko rast. Vse to zavira trajnostno in vključujočo rast ter ustvarjanje delovnih mest, ki sta potrebna za pozitivne obete in resnične priložnosti v življenju, zlasti za mlade in najranljivejše osebe.

To zahtevno okolje zagotavlja ugodne razmere za ekstremizem, terorizem in druge oblike organiziranega kriminala, vključno s trgovino z ljudmi ter tihotapljenjem drog in orožja, pa tudi kibernetško kriminaliteto. Ti vzorci imajo negativne učinke prelivanja na varnost in gospodarsko blaginjo EU in njenih državljanov. So tudi eden od temeljnih vzrokov za nedovoljeno migracijo in prisilno razseljevanje. Jasen okvir določajo evropska agenda o migracijah¹⁰, skupno dogovorjena izjava in akcijski načrt iz Valette iz novembra 2015¹¹, v

---

⁶ Skupni posvetovalni dokument JOIN(2015) 33 in njegovi rezultati so na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-eu-acp-new-partnership_en.

⁷ Ocena sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja (SWD(2016) 250) je na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/acp-eu-partnership-after-2020_en.

⁸ Ocena učinka, skupni delovni dokument služb Komisije JOIN(2016) 380.

⁹ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf.

¹⁰ COM(2015) 240 final, na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/index_en.htm.

okviru evropske agende o migracijah pa tudi sporočilo o vzpostavitvi novega partnerskega okvira s tretjimi državami¹².

Ocena sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja kaže, da je znatno prispeval k izkoreninjenju revščine ter boljšemu in bolj enakopravnemu dostopu do osnovnih storitev. Vendar je slika mešana, kar zadeva spoštovanje bistvenih elementov (človekove pravice, demokratična načela in pravna država) v partnericah AKP. Poleg tega niso bili zagotovljeni prepričljivi in enotni odzivi na ključne izzive, kot so migracije in mobilnost.

Hkrati so številne države AKP doživele znatno gospodarsko rast. Zaradi vedno večje povezljivosti, soodvisnosti, znanstvenega in tehnološkega napredka ter okrepljene trgovine so se odprle nove možnosti za večjo svetovno blaginjo. Vse več gospodarstev AKP ponuja vedno več različnih priložnosti v smislu donosnosti naložb, tudi za evropske družbe. Ocena sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja kaže, da je omogočil napredek pri vključevanju partnerskih držav v svetovno gospodarstvo. Trgovinski tokovi v države AKP in iz njih so se povečali, enako pa velja tudi za njihovo članstvo v Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in vlogo v mednarodnih trgovinskih pogajanjih. Sklenitev in izvajanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu pomenita pomemben mejnik. Vendar sedanje stanje ni zadovoljivo, kar zadeva povečevanje ekonomske diverzifikacije in dodane vrednosti ter zmanjševanje odvisnosti od majhnega obsega proizvodov, pa tudi prerazporeditev koristi, ki povzroča povečanje neenakosti.

Druga sprememba, do katere je prišlo, je povezana z večjo regionalno dinamiko in pomenom regionalnih organizacij ter pri Afriki celinske organizacije, tj. Afriške unije. Ocena sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja kaže, da ni mogel obravnavati teh pomembnih sprememb, kar bi moralo biti izraženo pri odločanju o morebitnem prihodnjem partnerstvu in v institucionalni ureditvi.

Nazadnje, partnerske države imajo vse pomembnejšo vlogo pri obravnavanju svetovnih izzivov, ki jih po definiciji EU ne more obravnavati sama. V tem smislu podnebne spremembe ostajajo ena od največjih groženj za doseganje trajnostnega razvoja v EU in po svetu. Pojav novih sil, ki ne spodbujajo vedno enakih vrednot in programov, je še en argument za povečanje prizadevanj za doseg soglasja s partnericami EU o ključnih vprašanjih svetovnega pomena in za skupno uresničitev pozitivno naravnane programa. Okrepljen dialog in sodelovanje z državami AKP sta zato ključnega pomena, če želi EU vplivati na večstransko ureditev, ki temelji na pravilih, in jo spodbujati. Vendar pa ocena kaže, da partnerstvo pri teh ciljih ni doseglo zadostnih rezultatov. Kar zadeva rezultate, je bilo premalo odzivnosti in resničnega sodelovanja med partnericami pri ključnih mednarodnih razpravah.

---

¹¹Na voljo na spletnem naslovu: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-valletta-final-docs/>.

¹²COM(2016) 385 final, na voljo na spletnem naslovu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0385&qid=1481080801872&from=EN>.

Ti izzivi in priložnosti so srednjeročno tako pomembni, da zahtevajo takojšnje odločno ukrepanje s partnericami.

V interesu EU je, da si prizadeva za novo politično partnerstvo, ki bo osredotočeno na vzpostavitev mirnih, stabilnih, dobro vodenih, uspešnih in odpornih držav in družb na njenih mejah in širom po svetu. Osnova odporne države je družba, za katero so značilni demokracija, zaupanje v institucije in trajnostni razvoj.

Prav tako je v interesu EU, da si prizadeva za novo politično partnerstvo, ki bo dalo rezultate pri cilju večstranske ureditve, ki temelji na pravilih in obravnava svetovne izzive. Uspešna pogajanja o Pariškem sporazumu o podnebnih spremembah¹³ so pokazala, da oblikovanje takih strateških zaveznih pozitivno vpliva na izide mednarodnih pogajanj.

Za uresničitev teh interesov EU bi se morala strategija EU za odzivanje osredotočati na naslednje posebne prednostne naloge, ki so medsebojno odvisne in se vzajemno krepijo:

Posebne prednostne naloge	
1	Spodbujanje mirnih in demokratičnih družb, dobrega upravljanja, pravne države in človekovih pravic za vse
2	Pospeševanje vključujoče trajnostne rasti in dostojnih delovnih mest za vse
3	Pretvorba mobilnosti in migracij v priložnosti ter skupno obravnavanje izzivov
4	Spodbujanje človekovega razvoja in dostojanstva
5	Varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam
6	Združevanje sil na svetovnem prizorišču na področjih skupnih interesov

Glavni gradniki prihodnjega partnerstva so opisani v nadaljevanju.

3. Politično partnerstvo, ki temelji na posebnih prednostnih nalogah

Prvi gradnik novega političnega partnerstva bi moral določati skupno dogovorjene cilje, vrednote, načela in zaveze. Nato jih je treba prilagoditi različnim regijam, da se izrazijo njihove posebnosti. Dejavno bi bilo treba preučiti, kako poleg držav AKP vključiti druge zainteresirane partnerice (glej oddelek 4.2.3).

¹³ Pariški sporazum v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, FCCC/CP/2015/L.9/rev.1.

3.1 Prednostne naloge EU, usmerjene na partnerske države

3.1.1 Spodbujanje mirnih in demokratičnih družb, dobrega upravljanja, pravne države in človekovih pravic za vse

Prihodnje partnerstvo bi moralo temeljiti na trdni skupni zavezanosti spodbujanju in spoštovanju demokratičnih načel, pravne države, splošnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse; spoštovanju človekovega dostojanstva ter načel enakosti in solidarnosti ter dobrem upravljanju. Zlasti bi morala pozornost, namenjena enakosti spolov, najranljivejšim osebam in obetom mladih, dodatno spodbuditi vzajemna prizadevanja za demokratično upravljanje in človekove pravice za vse. V številnih partnerskih državah so ti elementi že dobro uveljavljeni ali pa se uveljavljajo. Vendar napredek ni zadosten, da bi omogočil uresničitev prizadevanj za trajnostni razvoj.

EU spodbuja svetovno ureditev, ki temelji na pravilih, da bi zagotovila svetovne javne dobrine ter prispevala k mirnemu in trajnostnemu svetu z večstranskostjo kot ključnim načelom in Združenimi narodi (ZN) v njegovem jedru. Partnerstvo bi moralo zato temeljiti na polnem spoštovanju načel Listine ZN in mednarodnega prava ter imeti dejavno vlogo v tem okviru.

Spodbujati bi moralo mir, stabilnost in varnost, vključno z varnostjo ljudi in odpornostjo, kot ključnim pogojem, ki omogoča trajnostni razvoj in blaginjo. Trajnostni razvoj ni mogoč brez miru in varnosti, trajnostnega miru pa ni mogoče doseči brez razvoja in izkoreninjenja revščine. Boj proti destabilizaciji in njenim temeljnim vzrokom je prav tako ključnega pomena za varnost in blaginjo EU. Varnost v EU je odvisna od miru zunaj njenih meja. V zvezi s tem bi moralo prihodnje partnerstvo izražati potrebo po celovitem pristopu h konfliktom in krizam, vključno z njihovim preprečevanjem in reševanjem, tako da bi se obravnavale tudi vojaške in civilne zmogljivosti (ter njihov medsebojni vpliv). Upoštevati bi moralo več razsežnosti in delovati v vseh fazah konflikta, in sicer v tesnem sodelovanju s celinskimi in regionalnimi organizacijami ter ZN.

Partnerstvo bi se moralo osredotočati na uresničevanje pravne države. To je temeljna vrednota, potrebna podlaga za trajnostni razvoj, ključni element preprečevanja konfliktov in temelj za uspešno sodelovanje na drugih interesnih področjih za EU. Za uresničevanje te vrednote je potrebna jasna zavezanost, zlasti za spodbujanje učinkovitega in neodvisnega sodstva za državljane in podjetja. Obravnavati je treba tudi nekaznovanost za večino hudih kaznivih dejanj mednarodnega pomena, vključno s priznavanjem dopolnjevanja vlog pristojnih nacionalnih kazenskih sodnih oblasti in Mednarodnega kazenskega sodišča pri doseganju pravice in sprave. Boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu je prav tako bistvenega pomena za učinkovitost demokratičnih institucij, spodbudno poslovno okolje in trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z mineralnimi viri.

Partnerstvo bi moralo omogočati skupno ukrepanje pri obravnavanju vse bolj svetovnih varnostnih groženj, ki vplivajo na Evropo in partnerske države, zlasti terorizma in ekstremizma, pa tudi vseh oblik organiziranega kriminala ter nedovoljene trgovine z ljudmi, prostoživečimi vrstami, drogami in nevarnimi snovmi. Zajemati bi moralo tudi spodbujanje

kibernetske varnosti, zaščito kritične infrastrukture ter varnost v pomorstvu in civilnem letalstvu. Partnerstvo bi moralo okrepiti tudi skupno zavezanost boju proti širjenju orožja za množično uničevanje, vključno z nadzorom blaga z dvojno rabo, ter boju proti nedovoljeni proizvodnji, prenosu, kroženju, čezmernemu kopičenju in nenadzorovanemu širjenju osebne in lahkega orožja.

Spodbujati bi moralo učinkovite ukrepe na vseh ravneh (lokalni, nacionalni, regionalni, celinski in mednarodni) ter zagotavljati sistematično sodelovanje z vsemi interesnimi skupinami ob upoštevanju načel in danih zavez. Novo partnerstvo bi moralo izhajati iz izkušenj, pridobljenih s političnim dialogom kot trdnim in prožnim postopkom za stalno, celovito in široko sodelovanje na vseh ravneh o vseh pomembnih vprašanjih. Ohraniti bi moralo uporabo okrepljenega političnega dialoga in vključiti posvetovalni postopek za občutljiva vprašanja, povezana s spoštovanjem demokratičnih načel, pravne države, človekovih pravic za vse in dobrega upravljanja, pri čemer bi bila skrajna možnost delna ali popolna prekinitev odnosov. Spodbujati bi moralo okrepljeno sodelovanje z veliko različnimi nedržavnimi nosilci, vključno s civilno družbo in zasebnih sektorjem.

3.1.2 Spodbujanje vključujoče trajnostne rasti in dostojnih delovnih mest za vse

V zadnjem desetletju so imele številne partnerske države zelo veliko gospodarsko rast. Rast je bila pogosto hitra, vendar je bilo izhodišče nizko, ekonomska diverzifikacija in razvitost pa sta pogosto v večini držav šibki. Večina gospodarstev je še vedno zelo občutljivih na gospodarske in naravne pretese ter ne zagotavljajo potrebnega ustvarjanja delovnih mest. Poleg tega se še niso ustrezno podala na pot vključujoče trajnostne rasti, zlasti na področju trajnostne porabe in proizvodnje ter učinkovite rabe virov. Vključevanje držav AKP v svetovno gospodarstvo s povečanjem obsega trgovine in povezovanjem v svetovne vrednostne verige ni doseglo pričakovane ravni. Kot je izraženo v ciljih trajnostnega razvoja, je ustvarjanje vključujoče trajnostne rasti in dostojnih delovnih mest ključnega pomena za stabilnost in blaginjo partneric. Pomembno je tudi za zagotavljanje pozitivnih učinkov prelivanja na EU. Zato bi se moralo partnerstvo osredotočiti zlasti na ključne gonilne sile vključujoče trajnostne rasti.

Spodbujanje makroekonomske stabilnosti, vključno s stabilnostjo finančnega sistema, je še vedno osnovni pogoj za vključujočo trajnostno rast. To je še posebej pomembno glede na vedno bolj povezani gospodarski in finančni svet, s številnimi gospodarstvi v vzponu in z njimi povezanimi finančnimi trgi. Zaradi nevzdržne davčne izgube in primanjkljaja tekočega računa, pretiranega nihanja menjalnih tečajev in inflacije ali velike volatilnosti gospodarske dejavnosti vlagatelji težko načrtujejo in predvidevajo gospodarske priložnosti. Take razmere ovirajo izvajanje usklajenih politik in učinkovito upravljanje proračuna s strani vlade.

V zvezi s tem je ključno spodbujanje smotrnega upravljanja javnih financ in njihovega učinkovitega nadzora. To vključuje spodbujanje učinkovitih, uspešnih, pravičnih in preglednih davčnih sistemov ter boj proti goljufijam in nezakonitim finančnim tokovom. Smotrno upravljanje javnih financ je ključni element dobrega upravljanja in ključna podlaga za učinkovit in prožen javni sektor. Voditi bi moralo do večjih domačih prihodkov, ki se učinkovito in uspešno pretvarjajo v javne dobrine in storitve.

Novo partnerstvo bi moralo tudi spodbujati močnejšo vlogo zasebnega sektorja pri ustvarjanju vključujoče trajnostne rasti in delovnih mest. To zahteva okrepljene ukrepe za izboljšanje političnega in regulativnega okvira, pa tudi poslovnega ozračja. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti naložbenemu ozračju in obravnavanju potrebe po povečanju naložb.

Pomembno vlogo v novem partnerstvu bi moralo imeti spodbujanje dobro delujočih trgov dela, ki so pomembni za zagotavljanje dostojnih delovnih mest za delavce, tudi s prehodom z neuradnega na uradno gospodarstvo ter z izboljšanjem pogojev dela, zdravja in varnosti pri delu ter dostopa do socialne zaščite.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti trajnostnemu in okoljsko odgovornemu agroživilskemu sektorju. V partnerskih državah je ta sektor še vedno temeljna gonilna sila trajnostnega razvoja ter zlasti prehranske varnosti, ustvarjanja delovnih mest in izkoreninjenja revščine, pri čemer je še posebej ogrožen zaradi podnebnih sprememb.

Ta trajnostni pristop se uporablja tudi za prakse na področju ribištva in kmetijstva. Boljše svetovno upravljanje oceanov je bistvenega pomena za spodbujanje vključujoče trajnostne rasti pomorskih dejavnosti ob zagotavljanju zdravih, čistih in varnih oceanov. V zvezi s tem bi bilo treba v okviru partnerstva sprejeti ukrepe za vzpostavitev mednarodnega upravljanja oceanov v ZN pa tudi v drugih ustreznih večstranskih forumih. Okrepiti bi bilo treba skupni boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu.

Razvoj infrastrukture, vključno s trajnostnimi prometnimi in energetskimi omrežji je ključna gonilna sila vključujoče trajnostne rasti, zlasti razvoj tiste infrastrukture, ki je potrebna za okrepitev regionalnega gospodarskega povezovanja, dostop do svetovnega trga, odpiranje zelo izoliranih območij in olajšanje mobilnosti na gosto naseljenih urbanih območjih. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti razvoju in razširjanju informacijskih in komunikacijskih tehnologij z zagotavljanjem cenovno sprejemljive povezljivosti in širšega dostopa do digitalnih aplikacij za vse ter spodbujanjem znanosti in tehnologije ter raziskav in inovacij, ki so ključnega pomena za gospodarske naložbe in hitrejši razvoj.

Partnerstvo bi si moralo prizadevati za zagotavljanje splošnega dostopa do čistih, sodobnih, cenovno sprejemljivih, varnih in zanesljivih energetskih storitev. Spodbujati bi bilo treba rešitve za ohranjanje energije, njeno učinkovito rabo in obnovljive vire energije, tudi zaradi vpliva na svetovne izzive, povezane s podnebjem.

V prizadevanjih za vključujočo trajnostno rast in ustvarjanje delovnih mest bi moralo partnerstvo spodbujati trgovino, ki je lahko močna gonilna sila gospodarskega razvoja, pri čemer prispeva tudi k vključevanju in politični stabilnosti. Trgovina nudi priložnosti za podjetja iz EU in partnerskih držav, da razširijo svoje trge, ljudem pa omogoča dostop do najboljših proizvodov po konkurenčnih cenah.

Prihodnji trgovinski odnosi s partnerskimi državami bi morali biti skladni z večstranskimi pravili. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu (v nadaljnjem besedilu: SGP), ki so skladni z zahtevami STO, ter z njimi povezane skupne institucije in zavezujoče razvojne obveznosti bi morali biti še naprej ključni instrumenti za trgovino med AKP in EU. Obstoječi SGP se lahko

razširijo, da se vključi več držav v regijah SGP, in poglobijo, da se v soglasju s pogodbenicami vključi več vsebinskih področij.

Globalizacija, pojav svetovnih vrednostnih verig in vse večji pomen vprašanj „onstran meje“ zahtevajo celostno obravnavanje vseh trgovinskih in s trgovino povezanih področij. Novo partnerstvo bi moralo zato okrepiti sodelovanje in dialog med pogodbenicami na področju trgovine in storitev ter drugih s trgovino povezanih področjih, kot so odprava netarifnih ovir, regulativna uskladitev, naložbe, politika konkurence, pravice intelektualne lastnine in pravice delavcev.

Čeprav vsak SGP vključuje svoje institucije za pregled izvajanja in razpravljanje o trgovinskih vprašanjih, bi bilo treba nadaljevati dialog o trgovinskih zadevah ter sodelovanju med EU in partnerskimi državami kot celoti za obravnavanje vprašanj skupnega interesa, zlasti ob upoštevanju sodelovanja v okviru STO. Kjer je to ustrezno, bi se moral politični dialog o trgovini nadaljevati tudi na nacionalni ravni.

3.1.3 Preoblikovanje migracij in mobilnosti v priložnosti in skupno obravnavanje izzivov

Migracije in mobilnost lahko ob ustreznem upravljanju prinesejo EU in partnerskim državam pomembne prednosti. V zvezi s tem ključnim izzivom se sporazum o partnerstvu iz Cotonouja ni dovolj hitro odzival, manjkalo pa je tudi odločno ukrepanje. Obveznost ponovnega sprejema državljanov, ki nimajo urejenega statusa na ozemlju druge pogodbenice, se večinoma ni izvajala.

V prihodnosti bi moralo partnerstvo okrepiti dialog in sodelovanje med pogodbenicami z obravnavanjem vseh vidikov migracije, ob upoštevanju načel solidarnosti, partnerstva in deljene odgovornosti ter vzajemne odgovornosti v zvezi s človekovimi pravicami. Izhajati bi moralo iz dogovorjenih načel in obveznosti iz člena 13 sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja ter jih razširiti, da bi izražali vse spremembe na področju migracij in migracijske politike EU, poleg tega pa razviti operativno sodelovanje, zlasti v zvezi z mehanizmi za uveljavljanje dogovorjenih načel. Vključevati bi moralo pomembne politične spremembe, kot so evropska agenda o migracijah in z njo povezani partnerski okvir, ki sta namenjena zagotavljanju pomoči pri odzivanju na krize s takojšnjimi in merljivimi rezultati, hkrati pa bi moralo z izhajanjem iz politike dobrega upravljanja migracij in mobilnosti položiti temelje za okrepljeno sodelovanje z državami izvora, tranzita in ciljnimi državami. Upoštevati bi moralo tudi izjavo in akcijski načrt z vrha v Valetti. Partnerskim državam bo zagotovljena podpora pri prizadevanjih za oblikovanje učinkovite migracijske in azilne politike. Odpraviti je treba temeljne vzroke za nedovoljeno migracijo in prisilno razseljevanje z uporabo trajnostnih, kratko-, srednje- in dolgoročnih politik ter bolje uporabljati obstoječe postopke. Partnerstvo bi si moralo prizadevati tudi za zaščito beguncev in prosilcev za azil, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam. Spodbujati bi moralo odpornost dolgoročno prisilno razseljenih oseb ter njihovo vključevanje v ekonomsko in socialno življenje držav gostiteljic.

EU bi si morala s partnerskimi državami prizadevati za posebne zaveze za učinkovitejše preprečevanje in obravnavanje nedovoljene migracije, tudi s preprečevanjem trgovine z

ljudmi, tihotapljenja migrantov in povezanih kriminalnih mrež ter bojem proti njim in ozaveščanjem o tveganjih nedovoljene migracije. Na podlagi načel in zavez iz člena 13 sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja se je treba dogovoriti o mehanizmih za izboljšanje sodelovanja na področju vračanja in ponovnega sprejema ter operativnem izvajanju mednarodnih obveznosti za ponovni sprejem svojih državljanov, ki nimajo zakonite pravice do bivanja v EU.

Hkrati je treba izkoristiti priložnosti, povezane z migracijo, kot so nakazila migrantov ali „kroženje možganov“, ki lahko pomembno pozitivno prispevajo k vključujoči trajnostni rasti in razvoju v EU in partnerskih državah. Zato je EU zavezana izkoriščanju teh priložnosti s krepitvijo zakonitih migracij in mobilnosti, zlasti za izobraževalne, znanstvene, kulturne, izobraževalne in poklicne namene, ki imajo pozitiven učinek na gospodarstva in družbe.

3.1.4 Zagotavljanje človekovega razvoja in dostojanstva

Partnerstvo bi si moralo z izpolnjevanjem ciljev trajnostnega razvoja prizadevati za večjo blaginjo ljudi. EU bi si morala prizadevati za intenzivno politično sodelovanje s partnerskimi državami, da bi zadovoljila potrebe vseh, zlasti najrevnejših in najranljivejših, s tem pa zagotovila, da lahko vsi ljudje v zdravem okolju dostojanstveno in enakopravno uresničujejo svoje zmožnosti. Podpreti bi morala reforme za izkoreninjenje revščine, odpravo neenakosti, preprečevanje ranljivosti in zagotovitev enakopravnega dostopa do dostojnega dela in socialnih storitev, zlasti kakovostnega izobraževanja in zdravstva ter socialne zaščite. Ukrepi za izkoreninjenje revščine bi se morali osredotočati na najrevnejše in najranljivejše države, vključno z najmanj razvitimi državami ter nestabilnimi državami in državami, ki so jih prizadeli konflikti, v katerih se pričakuje, da se bodo težave zaradi demografskih dejavnikov še stopnjevale, in v katerih ostaja bistveno večje osredotočenje na človekov razvoj. Partnerstvo bi moralo prispevati k okrepitvi odpornosti in obravnavati kronično ranljivost s povečanjem sinergij med življenjsko pomembno pomočjo in dolgoročnimi razvojnimi potrebami.

EU bi morala vztrajati pri skupni zavezi za popolno zaščito, spodbujanje in uresničevanje enakosti spolov ter krepitev vloge žensk in deklet. Prizadeva si tudi za skupno priznavanje ključnega prispevka žensk in deklet k vzpostavljanju miru in konsolidaciji držav, gospodarski rasti, tehnološkemu razvoju, zmanjševanju revščine, zdravju in blaginji ter kulturi in človekovemu razvoju. Kot je poudarjeno v agendi 2030, je enakost spolov pomembna za trajnostni razvoj.

Mladi so gonilna sila prihodnje družbene, gospodarske in okoljske blaginje v svojih skupnostih. Njihov prispevek je ključnega pomena za celovito izkoriščanje priložnosti, ki jih ponuja znanstveni in tehnološki napredek (npr. digitalna revolucija), ter postopno krepitev demokratičnih institucij in vrednot. Dostop do visokokakovostnega in učinkovitega izobraževanja ter razvoja znanj in spretnosti bo ključnega pomena za zaposljivost, družbeni razvoj in odpornost.

Poleg tega bi moralo partnerstvo prevzeti skupno zavezo za spodbujanje medkulturnega dialoga, zaščito kulturne raznolikosti ter razvoj kulturne in ustvarjalne panoge. Kultura je

močno orodje za gradnjo mostov med ljudmi, zlasti mladimi, in krepitev medsebojnega razumevanja. Je tudi pomembno sredstvo za boj proti nasilni radikalizaciji ter gonilna sila gospodarskega in družbenega razvoja.

3.1.5 Varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam

Trajnostni razvoj in blaginja ljudi sta odvisna od zdravih ekosistemov in delujočega okolja. Podnebne spremembe in degradacija okolja grozijo, da bodo upočasnili gospodarski napredek, ogrozili mir in stabilnost ter povzročili obsežne migracije.

Partnerstvo bi se moralo zato osredotočiti na doseganje ustreznih ciljev trajnostnega razvoja (npr. čista energija, trajnostna mesta in skupnosti ter odgovorna poraba in proizvodnja) in izvajanje Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah. Vključevati bi moralo zavezo za razvoj politik o odpornosti proti podnebnim spremembam v korist revnih ter pospešiti prehod na vključujoče zeleno in modro gospodarstvo, zlasti s sprejetjem praks trajnostne porabe in proizvodnje v odgovornem zasebnem sektorju. Vsebovati bi moralo trdne zaveze za trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z gozdovi, prostoživečimi živalmi in mineralnimi viri, za ohranitev, vrednotenje in trajnostno rabo ekosistemov in biotske raznovrstnosti, vključno z oceani, ter za izvajanje politik ublažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Za dobro upravljanje naravnih virov je treba zagotoviti tudi pravice do varnega in pravičnega dostopa. Ključnega pomena za preprečitev izgube življenj in sredstev za preživetje so boljša pripravljenost, manjša izpostavljenost ranljivosti in sposobnost vzpostavitve normalnega stanja po nesrečah.

V agendi 2030 se zahtevajo nujni ukrepi vseh v zvezi s svetovnimi javnimi dobrinami, vključno z gospodarstvom z nizkimi emisijami in nizkoogljičnim gospodarstvom. Novo partnerstvo bi moralo izražati trdno zavezo partneric in njihovih regionalnih organizacij za izvajanje učinkovitih trajnostnih energetske politik, ki izpolnjujejo cilje glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Proizvodnja energije je neposredno povezana z izzivom podnebnih sprememb in trajnostnim razvojem. Pogodbenice imajo ključen interes za preoblikovanje tega sektorja, postopno opustitev uporabe fosilnih goriv ob nadaljnjem aktiviranju domačih obnovljivih virov in izboljšanju energetske učinkovitosti v partnerskih državah, s čimer bi pospešeno napredovali k trajnostnim in sodobnim energetskim storitvam ter prekinili povezavo med gospodarsko rastjo in porabo energije. Poleg tega bi moralo sodelovanje v tem sektorju spodbujati visoke standarde jedrske varnosti. Da bi EU pomagala to zagotoviti, bi morala s partnerskimi državami še naprej sodelovati pri spodbujanju omogočitenega regulativnega okolja in sektorskih reform. Partnerstvo bi moralo zagotoviti bolj strateški in prilagojen pristop k naložbam v trajnostno energijo, pri čemer bi imele pomembno vlogo zasebne naložbe in sodobne tehnologije, da bi se spodbudile spremembe vzorcev proizvodnje in porabe energije v partnerskih državah.

Trajnost od partneric tudi zahteva, naj se zavežejo obravnavanju izzivov mestnega življenja, kjer se zaradi posledic velikih sprememb prebivalstva zahteva znatna sprememba s tradicionalnega oblikovanja politike mest na oblikovanje pametnih in trajnostnih mest.

3.1.6 Zavezništvo za skupne izzive

Partnerstvo bi moralo EU in njenim partnericam omogočiti učinkovitejše združevanje moči za uresničevanje skupnega programa v svetovnih in večstranskih forumih. Možnosti v zvezi s tem se zelo slabo izkoriščajo, doseči pa bi bilo treba veliko konkretnije rezultate. Sodelovanje na mednarodnem prizorišču bi moralo biti področje, na katerem lahko novo partnerstvo zagotovi znatno dodano vrednost.

Podlaga za odločnejše ukrepanje je obnovljena zaveza za spodbujanje učinkovitega multilateralizma, ki temelji na pravilih in katerega jedro so ZN. Partnerstvo bi moralo podpirati globalno upravljanje s prizadevanji za reformo, izvajanje in razvoj multilateralnih institucij, sporazumov in norm. Taka zavezanost globalnemu upravljanju mora voditi do okrepljenega dialoga in učinkovitega sodelovanja v mednarodnih forumih (vključno z Varnostnim svetom ZN, Generalno skupščino Združenih narodov, Svetom ZN za človekove pravice in Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja)¹⁴, pa tudi do odločitve o reformi ZN, vključno z Varnostnim svetom.

Partnerstvo mora na podlagi izkušenj, pridobljenih v postopku oblikovanja koalicije ambicioznih, ki je na COP 21¹⁵ utrla pot Pariškemu sporazumu o podnebnih spremembah iz leta 2015¹⁶, dejavno opredeliti teme, pri katerih imajo EU in partnerske države pomembne skupne interese in na področju katerih bi lahko pospešile svetovno ukrepanje. To bi se moralo prenesti na skupno ukrepanje pri sprejemanju odločitev. Opredeliti bi bilo treba postopek za redno določanje skupnih interesov na najvišji politični ravni, kar bi omogočalo pravočasno pripravo in usklajeno ukrepanje ter glasovanje v ustreznih mednarodnih oblikah in okvirih. Med področja, ki jih je treba obravnavati, spadajo: podnebne spremembe, trajnostni razvoj, modro in zeleno gospodarstvo, zaščita biotske raznovrstnosti, svetovno digitalno gospodarstvo, boj proti nezakonitim finančnim tokovom in ustrezno delovanje trgov primarnih proizvodov. Partnerstvo bi si moralo prizadevati tudi za spodbujanje skupnih interesov v STO. Okrepiti bi bilo treba tudi sodelovanje v mednarodnih finančnih institucijah.

Za okrepitev takih strateških zavezništev na mednarodnem prizorišču bi bilo treba spodbujati sodelovanje z državami, ki niso države AKP, v Severni Afriki, najmanj razvitimi državami in majhnimi otoškimi državami v razvoju.

3.2 Prednostne naloge EU, prilagojene regijam

Prednostne naloge partnerstva bi bilo treba izvajati na vseh področjih. Hkrati bi moralo partnerstvo za zagotovitev učinkovitega izvajanja ustrezno upoštevati regionalne posebnosti in razvojne okvire partneric ter različne prednostne naloge skupnega programa EU ter partneric v Afriki, na Karibih in Pacifiku. Za vsako od regij se lahko prednostne naloge prilagodijo okoliščinam ter uskladijo z opredelitvijo predvidenih povezanih ciljev in ukrepov.

---

¹⁴ Varnostni svet Združenih narodov, Generalna skupščina Združenih narodov, Svet Združenih narodov za človekove pravice in Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja.

¹⁵ <http://www.cop21paris.org/about/cop21>.

¹⁶ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php.

3.2.1 Afrika

Afrika je celina izjemnih priložnosti. Do leta 2050 bo v njej živelo skoraj 25 % svetovnega prebivalstva. Ima nekaj najhitreje rastočih gospodarstev na svetu ter veliko naravnih in kmetijskih virov. Poleg tega ima velik potencial za trgovino, inovacije in naložbe, ki si ga tudi prizadeva izkoristiti. V večini afriških držav je EU najpomembnejša partnerica na področju politike, pomoči, trgovine in naložb. V preteklih letih sta EU in Afrika na podlagi skupnih vrednot in interesov razvili poglobljeno in bolj politično partnerstvo. Vse več afriških vlad in regionalnih organizacij prevzema vodilno vlogo pri obravnavanju političnih, varnostnih in gospodarskih izzivov znotraj in zunaj svojih meja. Gonilna sila ambicioznih ciljev sta Afriška unija in njena agenda 2063¹⁷.

Potencial Afrike bo odvisen od prizadevanj afriških držav, povezanih z upravljanjem, človekovimi pravicami, preprečevanjem in reševanjem sporov, bojem proti organiziranemu kriminalu ter vključujočo trajnostno rastjo in ustvarjanjem delovnih mest. Več držav še vedno ni sposobnih izvesti reforme in okrevali po krizi. Drugače rečeno, te države niso dovolj odporne in imajo težave zaradi nestabilnih razmer. Stopnje revščine, brezposelnosti in neenakosti so še vedno visoke in se le počasi znižujejo. Poleg vsega navedenega je velik izziv tudi rast prebivalstva. Številne države so tudi še vedno vpletene v dolgotrajne konflikte, medtem ko mednarodni varnostni izzivi ogrožajo regionalno stabilnost in trajnostni razvoj. Tudi degradacija okolja in posledice podnebnih sprememb grozijo, da bodo upočasnile gospodarski napredek ter ogrozile mir in stabilnost. Vse to je vzrok za naraščanje izrednih humanitarnih razmer, tokov prisilnega razseljevanja in nedovoljene migracije znotraj regij in proti Evropi.

Ključnega pomena za varnost in blaginjo Afrike in EU sta povečanje priložnosti in obravnavanje izzivov. Zato bi morali biti ob upoštevanju prednostnih nalog EU, zavez Afrike in programa reform ter podlage, določene v skupni strategiji Afrike in EU¹⁸, v središču pozornosti prenovljenega partnerstva z afriškimi državami naslednji cilji.

a. Mir in varnost, stabilnost, demokracija, pravna država, dobro upravljanje in človekove pravice

Naložbe v mir, stabilnost in razvoj v Afriki ne prinašajo koristi le našim partnericam, temveč so tudi naložba v varnost in blaginjo EU. Konflikti in nestabilnost še vedno močno ovirajo razvoj Afrike. V zvezi s tem je treba pri ključnih vprašanjih, kot so stabilizacija, varnost in krepitev odpornosti, vzpostaviti sodelovanje tudi z državami, ki niso države AKP.

Posebni cilji

---

¹⁷ Agenda 2063 The future we want for Africa – agenda2063.au.int.

¹⁸ Strateško partnerstvo Afrika-EU – Skupna strategija Afrika-EU, www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/eas2007_joint_strategy_en.pdf.

- Spodbujati celostni pristop k preprečevanju in reševanju konfliktov, vzpostavitvi miru in varnosti ljudi na nacionalni, regionalni in celinski ravni z večjo lastno odgovornostjo, obveznostjo, solidarnostjo in zmogljivostmi Afrike.
- Okrepiti varnost, vključno s pomorsko varnostjo, sodelovanje in reforme varnostnega sektorja s poglobljenimi varnostnimi partnerstvi na nacionalni, regionalni in celinski ravni ter v tesnem sodelovanju z ZN. Ključni cilj, ki ga je treba doseči, je operacionalizacija Afriške strukture za mir in varnost (APSA)¹⁹.
- Spodbujati demokracijo in zavezanost spoštovanju demokratičnih načel, ustave ter cikla in rezultatov volitev. V zvezi s tem si bo treba še naprej prizadevati za sodelovanje z afriško strukturo upravljanja²⁰ in zagotovitev podpore zanjo ter za demokratični institucionalni razvoj na lokalni, nacionalni in regionalni ravni, zlasti z uporabo Afriške listine o demokraciji, volitvah in upravljanju²¹. Poleg tega bi bilo treba dati večji poudarek olajšanju, ohranitvi in razširitvi možnosti za sodelovanje civilne družbe pri zagovorništvu in oblikovanju politike ter podpiranju intenzivnejšega dialoga z lokalnimi organi.
- Spodbujati pravno državo in dobro upravljanje, vključno z učinkovitim in neodvisnim sodstvom za državljane in podjetja. Smotrno upravljanje javnih financ je še vedno ključni element dobrega upravljanja ter ključna podlaga za makroekonomsko stabilnosti in odporen javni sektor.
- Spodbujati in varovati človekove pravice, vključno s podpiranjem dela ustreznih institucij za varstvo človekovih pravic na obeh celinah, ustreznih nacionalnih institucij (npr. nacionalnih parlamentov), civilne družbe in lokalnih organov ter poglobitvijo dialoga z njimi.
- Spodbujati in zaščititi humanitarna načela in mednarodno humanitarno pravo.
- Spodbujati boj proti organiziranemu in mednarodnemu kriminalu, terorizmu in radikalizaciji ter nedovoljeni trgovini z ljudmi, prostoživečimi vrstami, drogami in nevarnimi snovmi ter s tem povezanimi nezakonitimi finančnimi tokovi.

b. Vzajemne gospodarske možnosti za trajnostni razvoj

Spodbujanje vključujoče trajnostne rasti bo Afriki omogočilo, da izkoristi svoj demografski razvoj in ga spremeni v priložnost s pozitivnimi učinki prelivanja za EU.

Posebni cilji

- Spodbujati možnosti dostojne zaposlitve, zlasti za mlade in ženske.

¹⁹ www.peaceau.org/en/page/104-african-peace-and-security-architecture-apsa.

²⁰ Aga-platform.org.

²¹ Au.int/en/treaties/African-charter-de;ocracy-elections-and-governance.

- Zagotoviti omogočitevno okolje za trgovino in odgovorne naložbe ter razvoj zasebnega sektorja, pri tem pa posebno pozornost nameniti agroživilskemu sektorju, ki pomeni sredstvo za preživetje večine Afričanov.
- Spodbujati učinkovito izvajanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu v Afriki, da bi gospodarski subjekti lahko v celoti izkoristili ugodnosti, ki jih ponujajo sporazumi.
- Doseči napredek pri: afriškem regionalnem povezovanju na celinski in regionalni ravni v skladu z afriško agendo 2063²² ter cilji, ki so jih določile različne regije, s posebnim poudarkom na pospeševanju trgovine, posodobitvi carinske službe in uskladitvi standardov; regulativni skladnosti ter učinkoviti trajnostni infrastrukturi, ki olajšuje interoperabilnost, domače naložbe ter dostop do regionalnih in svetovnih trgov.
- Povečati nove naložbene priložnosti, vključno z visokokakovostnimi naložbami, ki bodo zagotovile dodatna sredstva s kapitalskih trgov, in spodbujati partnerstva med zasebnimi subjekti na obeh celinah ter nadgrajevati pobude, kot je poslovni forum EU-Afrika.
- Spodbujati zeleno in modro gospodarstvo ter okolju prijazne modele za spodbujanje vključujoče trajnostne rasti in njeno ločevanje od degradacije okolja, zlasti s spodbujanjem vzorcev trajnostne porabe in proizvodnje.
- V zvezi z izvajanjem Pariškega sporazuma zagotoviti splošen dostop do cenovno sprejemljive, zanesljive in sodobne energije za napajanje vključujoče trajnostne rasti.

c. Upravljanje migracij in mobilnosti

Za izkoriščanje prednosti in obvladovanje izzivov migracij je potreben bolj usklajen, sistematičen in strukturiran pristop, v katerem bodo usklajeni interesi EU in Afrike. Znova je treba vzpostaviti red v migracijskih tokovih, obenem pa lajšati mobilnost z dobro upravljanim pristopom k migracijam na podlagi pravic v skladu z evropsko agendo o migracijah in njenim novim partnerskim okvirom s tretjimi državami, izjavo EU in Afrike o migracijah in mobilnosti iz leta 2014 ter izjavo in akcijskim načrtom z vrha v Valetti.

Posebni cilji

- Spodbujati oblikovanje in izvajanje migracijskih politik s spodbujanjem zakonitih poti ter obravnavanjem tokov nedovoljenih migracij, vključno z vračanjem in ponovnim sprejemom.
- Bolje organizirati mobilnost delavcev na regionalni in medregionalni ravni, s tem pa olajšati institucionalni dialog in sodelovanje na migracijskih poteh ter „kroženje možganov“ s priznavanjem znanj in spretnosti ter kvalifikacij, dialogom o vizumih in spodbujanjem mobilnosti študentov, raziskovalcev in akademikov. Znižati stroške nakazil migrantov ter povečati vlogo in sodelovanje diaspore.

---

²² <http://agenda2063.au.int/>.

- Odpraviti nedovoljeno migracijo z uvedbo ustreznih preprečevalnih ukrepov, vključno z bojem proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov s celostnim upravljanjem meja in spodbujanjem alternativ nedovoljeni migraciji.
- Učinkoviteje in uspešneje obravnavati izzive, povezane z vračanjem, ponovnim sprejemom in ponovnim vključevanjem. Na obeh straneh so potrebne trdne zaveze z operativnim sodelovanjem. Zlasti v zvezi s ponovnim sprejemom je treba okrepiti obstoječe določbe člena 13 sporazuma iz Cotonouja in zagotoviti njihovo izvršljivost.
- Obravnavati prisilno razseljevanje in na podlagi načela delitve odgovornosti spodbujati mednarodno zaščito s prispevanjem k ohranjanju in povečevanju človeškega kapitala tistih, ki so prisiljeni zapustiti svoj dom, pomagati pri zagotavljanju njihove zaščite ter nazadnje zagotavljati razvojne koristi razseljenim in njihovim gostiteljem. To velja za prebivalce, ki bežijo iz svoje države, in notranje razseljene osebe.

d. Človekov razvoj

Revščina, nizka stopnja znanj in spretnosti ter neenakost so še vedno veliki izzivi, ki se le počasi izboljšujejo. K tem izzivom prispeva tudi hitra rast prebivalstva v Afriki.

Posebni cilji

- Okrepiti vlogo žensk, mladih in ranljivih skupin s spodbujanjem enakopravnega dostopa do kakovostnega izobraževanja in poklicnega usposabljanja, socialne zaščite, zdravja, vključno z reproduktivno zdravstveno oskrbo, zastopanosti pri postopkih sprejemanja političnih in gospodarskih odločitev za ženske in dekleta ter omogočiten okoljem za mlade, v katerem lahko izkoristijo svoje zmožnosti, uživajo človekove pravice in sodelujejo kot odgovorni nosilci.
- Odpraviti socialne in ekonomske neenakosti s politikami na področju davkov, plač in socialne zaščite, vključno z zagotavljanjem dostopa do kakovostnih osnovnih socialnih storitev za vse in spodbujanjem nacionalno določene najnižje ravni dohodka. Z večjimi naložbami v podeželsko infrastrukturo, raziskave na področju kmetijstva, tehnološki razvoj in družbene inovacije bi bilo treba tudi poudarjati zagotavljanje prehranske varnosti.
- Spodbujati razvoj znanja z zagotavljanjem kakovostnega izobraževanja, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem ter razvojem znanj in spretnosti v skladu s potrebami trga dela, ter dejavnim spodbujanjem digitalnega gospodarstva in družbe, znanosti in tehnologije, raziskav in inovacij za trajnostno znatno izboljšanje življenja ljudi in zaposljivosti lokalne delovne sile v mestnih središčih in na podeželskih območjih.
- Obravnavati dovzetnost za makroekonomske in druge pretrese, kot so nevarnosti za zdravje in izbruh bolezni, okrepiti zdravstvene sisteme za uresničevanje splošnega zdravstvenega varstva in kakovostne oskrbe ter preprečevati in zmanjšati breme bolezni, slabe prehrane, pomanjkanja hrane, naravnih nesreč in podnebnih sprememb.

–Povečati dostop do pitne vode in komunalne infrastrukture, spodbujati razpoložljivost in trajnostno upravljanje vodnih virov ter preprečevati širjenje nalezljivih bolezni. Izboljšati ohranjanje, obnavljanje in trajnostno rabo ekosistemov in naravnih virov ter izvajati rešitve, ki temeljijo na naravi.

–Poskrbeti, da bodo mesta in naselbine vključujoči, varni, vzdržljivi in trajnostni.

3.2.2 Karibi

EU in Karibe povezujejo dolga skupna zgodovina, kultura in številne skupne vrednote. EU je s svojimi najbolj oddaljenimi regijami ter čezmorskimi državami in ozemlji (v nadaljnjem besedilu ČDO) tudi fizično del Karibov. Karibske države si z EU delijo številne politične cilje in se spopadajo s številnimi izzivi, katerih obravnavanje je v interesu EU (kot so podnebne spremembe, kriminal in drugi varnostni izzivi, ohranjanje okolja), pri čemer nekateri od njih ponujajo priložnosti za dostop do trga (npr. trajnostna energija).

V središču pozornosti prenovljenega partnerstva s karibskimi državami bi morali biti naslednji cilji, pri čemer bi bilo treba upoštevati prednostne naloge EU in posebne okoliščine, izhajati pa iz podlage, določene v skupnem strateškem partnerstvu EU-Karibi.

a. Mir in varnost ljudi, demokracija, pravna država, dobro upravljanje in človekove pravice

Karibi so stabilna regija z dobro delujočimi demokracijami v večini držav, čeprav za vse države nista značilni enako dobro upravljanje in spoštovanje človekovih pravic. Varstvo in spodbujanje človekovih pravic in demokratičnih praks sta ključnega pomena za stabilnost in blaginjo regije. Pomembni sta tudi z vidika števila povezanih čezmorskih držav in ozemelj ter najbolj oddaljenih regij EU. Karibi geografsko ležijo na poteh trgovine z drogami, ki vodijo v Severno Ameriko in Evropo. Ključna izziva za obe regiji sta boj proti mednarodnemu kriminalu in financiranju terorizma ter praksam izogibanja davkom in pranja denarja ter potreba po večji finančni preglednosti.

Posebni cilji

–Okrepiti delovanje demokratičnih institucij, pravno državo, dostop do učinkovitega in neodvisnega sodstva ter varnost ljudi. To je treba dopolniti s preventivnim pristopom, osredotočenim na odpravo temeljnih vzrokov, vključno z revščino, socialno izključenostjo, diskriminacijo in nekaznovanostjo.

–Izboljšati varstvo in spodbujati človekove pravice za vse. Poudarek bi moral biti na spodbujanju enakosti spolov in pravic avtohtonega prebivalstva, boju proti nasilju v družini, zlorabi otrok in telesnemu kaznovanju, trgovini z ljudmi in diskriminaciji manjšin, izboljšanju razmer v zaporih in ravnanja policije ter obravnavanju vprašanja smrtne kazni.

–Spodbujati dobro gospodarsko upravljanje, vključno s smotrnim upravljanjem javnih financ, preglednostjo in odgovornostjo. To vključuje okrepitev boja proti korupciji, pranju denarja ter nezakonitim finančnim tokovom in davčnim oazam.

b. Regionalno povezovanje, vključujoča trajnostna rast, trgovina in ustvarjanje delovnih mest

Vse države razen Haitija so pridobile status držav s srednjim do visokim dohodkom. Vendar so za gospodarstva na splošno značilni majhni domači trgi, visoka stopnja zadolženosti in neraznovrstna proizvodna baza, ki omejujejo njihovo odpornost za zunanje pretrese.

Posebni cilji

- Nadaljnji napredek na področju pobud in politik regionalnega povezovanja in sodelovanja, vključno z razvojem infrastrukturnih omrežij in povezljivosti za pospeševanje trgovine in mobilnosti znotraj regije in na mednarodni ravni.
- Dati prednosti ustvarjanju delovnih mest in izkoristiti naložbe zasebnega sektorja z ustvarjanjem ugodnega poslovnega okolja, krepitvijo regionalnega povezovanja in mednarodne konkurenčnosti, spodbujanjem družbene odgovornosti podjetij in dobrih poslovnih praks, vključno z digitalizacijo, ter podpiranjem razvoja malih in srednjih podjetij (MSP), tudi na področju socialnega in solidarnostnega gospodarstva.
- Spodbujati učinkovito izvajanje Sporazuma o gospodarskem partnerstvu Cariforum-EU, da bi lahko gospodarski subjekti v celoti izkoristili ugodnosti, ki jih ponuja Sporazum.
- Okrepiti širše regionalne pobude in pobude za sodelovanje med državami juga z Latinsko Ameriko in najbolj oddaljenimi regijami EU ter ČDO za olajšanje tesnejšega sodelovanja in trgovine na polobli.

c. Človekov razvoj

V zadnjih desetletjih so se kazalniki človekovega razvoja v večini karibskih držav izboljšali. Kljub temu napredku pa sta se v karibskih državah, zlasti na Haitiju, še vedno pojavljata revščina in skrajna revščina. To je povezano z izredno velikimi socialnimi in ekonomskimi neenakostmi.

Posebni cilji

- Prizadevati si za izkoreninjenje revščine, odpravo neenakosti in spodbujanje dostojnega dela za vse na vseh ravneh.
- Spodbujati dostop vseh do kakovostnih zdravstvenih in socialnih storitev, vključno s splošnim zdravstvenim zavarovanjem, povečati sodelovanje na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, delovne sile in usposabljanja za razvoj ustreznih znanj in spretnosti za trg dela in preprečevanje bega možganov.
- Izboljšati prehransko varnost in prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo in živilskopredelovalno industrijo z dodano vrednostjo z osredotočanjem na male kmete kot način za diverzifikacijo karibskih gospodarstev in preprečitev izgube virov preživetja za male pridelovalce.

d. Podnebne spremembe in trajnostno upravljanje naravnih virov

Vse karibske države imajo status majhnih otoških držav v razvoju. Zanje so značilna nizko ležeča obalna območja, ki so zelo izpostavljena naravnim nesrečam, vključno s potresi in orkani, ter posledicam podnebnih sprememb, vključno z dvigovanjem morske gladine zaradi podnebnih sprememb. Ker so zelo občutljive za posledice podnebnih sprememb in imajo hkrati majhno gospodarsko bazo, niso dovolj odporne, da bi se lahko spopadale z vse hujšimi posledicami naravnih nesreč, degradacijo biotske raznovrstnosti ali pomanjkanjem vode. Karibski otoki so tudi močno odvisni od uvoženih fosilnih goriv, čeprav imajo bogate naravne vire in veliko možnosti za razvoj obnovljivih virov energije.

Posebni cilji

- Olajšati dialog in skupne pristope za okrepitev odpornosti in sposobnosti karibske regije, da ublaži posledice podnebnih sprememb in nesreč ter nevarnost, ki jo predstavljajo, tudi na področju zmanjševanja tveganja nesreč, ter da se prilagodi tem posledicam.
- V zvezi z izvajanjem Pariškega sporazuma pospešiti razvoj ukrepov za proizvodnjo obnovljive energije in energetske učinkovitost s prenosom dobrih praks ter spodbujanjem naložbenih možnosti v infrastrukturo in tehnologije za pridobivanje čiste energije.
- Podpirati izvajanje politik, ki prispevajo k ustvarjanju zelenega in modrega gospodarstva ter spodbujati vzorce trajnostne proizvodnje in porabe.
- Zaščititi in obnoviti biotsko raznovrstnost kopnega in morja ter obalne ekosisteme za ohranitev biotske raznovrstnosti ter trajnostno uporabljati njene naravne vire, tudi z rešitvami, ki temeljijo na naravi, in ekosistemskimi storitvami.
- Okrepiti sodelovanje na področju upravljanja vodnih virov, tudi z zagotavljanjem dostopa do čiste vode in komunalne infrastrukture, povečati učinkovitost rabe vode ter izboljšati sisteme ravnanja z odpadki, recikliranje in ponovno uporabo.

3.2.3 Pacifik

EU in Pacifik povezujejo dolga skupna zgodovina, tesne sedanje vezi in številne skupne vrednote. Poleg teh dvostranskih vezi je Pacifik zaradi velikega števila otoških držav in njihovih pomorskih ozemelj za EU pomemben akter pri spoprijemanju s svetovnimi izzivi. Za pacifiške države in ozemlja je značilnih nekaj pomembnih izzivov, zlasti v zvezi z njihovo dovzetnostjo za naravne nesreče in podnebne spremembe, pa tudi nekateri splošni okoljski cilji, povezani z njihovo majhnostjo in geografsko odmaknenostjo.

V Pacifiku živi približno 500 000 državljanov EU (približno 5 % celotnega prebivalstva Pacifika). EU poleg zagotavljanja podpore ČDO po vsem svetu podpira tudi povezovanje ČDO v pacifiški regiji, da bi povečala njihov morebitni prispevek k trajnostnemu razvoju regije, poleg tega pa tudi izkoristila regionalno povezovanje. Nova Kaledonija in Francoska Polinezija sta septembra 2016 postali članici Foruma pacifiških otokov, ki je glavni regionalni politični organ za Pacifik.

V središču prenovljenega partnerstva s pacifiškimi državami bi morali biti naslednji cilji, pri čemer bi bilo treba upoštevati prednostne naloge EU in posebne okoliščine, izhajati pa iz podlage, določene v strategiji EU za okrepljeno partnerstvo s Pacifikom. Poleg teh posebnih ciljev bi bilo treba v prenovljenem partnerstvu med EU in Pacifikom priznati in podpreti prizadevanja pacifiških držav v zvezi z regionalnim povezovanjem, in to ne le v sami pacifiški regiji, temveč tudi – če si za to prizadevajo posamezne države – v azijsko-pacifiški regiji, zlasti z združenjem ASEAN, pa tudi pacifiškim državam pomagati pri spopadanju z varnostnimi izzivi, ki se lahko pojavijo v naslednjih desetletjih.

a. Dobro upravljanje, človekove pravice in spol

Razvoj regije kljub znatnemu napredku v zadnjih desetletjih zavirajo preostale pomanjkljivosti v smislu dobrega upravljanja na nacionalni in regionalni ravni ter potrebe po nadaljnjem napredku na področju varstva človekovih pravic in enakosti spolov.

Posebni cilji

- Zagotoviti ratifikacijo in izvajanje temeljnih konvencij ZN o človekovih pravicah, ob upoštevanju, da je omejeno izvajanje ustreznih konvencij pogosto posledica pomanjkanja ustreznih upravnih struktur, ne politične volje.
- Spodbujati učinkovito varstvo človekovih pravic z osredotočanjem na boj proti nasilju na podlagi spola in spodbujanje pravic otrok z zagovorništvom in posegi v izobraževanju.
- Spodbujati dobro upravljanje, vključno s smotrnim upravljanjem javnih financ, preglednostjo in odgovornostjo, s katerimi se obravnavajo tudi nastajajoči izzivi, kot so davčne oaze in pranje denarja. Prispevati k nadaljnjemu utrjevanju pravne države ter dostopa do učinkovitega in neodvisnega sodstva.
- Okrepiti vlogo organizacij civilne družbe, zlasti pri spodbujanju temeljnih vrednot in izboljšanju enakosti spolov.
- Okrepiti izvajanje politike in političnega dialoga z rezultati na lokalni, nacionalni in regionalni ravni.

b. Vključujoča trajnostna rast

Pacifiško regijo sestavljajo velike izključne ekonomske cone z bogatimi morskimi viri. Približno tretjina svetovnega ulova tuna prihaja iz Pacifika. Čeprav je EU majhna akterka pri ribolovu tuna v Pacifiku, je še vedno največja porabnica ribiških proizvodov na svetu. EU je zelo pomemben izvozni trg, zlasti za ribiške proizvode iz Pacifika. Iz navedenih razlogov je EU zainteresirana za okrepitev boja proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu v regiji, da bi za prihodnje generacije ohranila zdrave staleže rib.

Oceanski viri pa niso omejeni na ribištvo, ampak pomenijo velike možnosti za razvoj trajnostnega modrega in zelenega gospodarstva. EU je zainteresirana za izboljšanje upravljanja oceanov in zagotovitev trajnostne rabe oceanskih virov²³.

Poleg tega bi bilo treba razviti druge dele zasebnega sektorja, kot je turizem, ter tako zagotoviti vključujočo trajnostno rast in zaposlitvene možnosti.

Posebni cilji

- Zagotoviti učinkovito izvajanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu z državami v regiji, ki uporabljajo te sporazume.
- Pospešiti razvoj zasebnega sektorja, zlasti MSP, in izboljšati pogoje za naložbe.
- Okrepiti regionalne, nacionalne in lokalne pobude za spodbujanje trajnostnega ribolova ter izvajanje in spoštovanje Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu²⁴ in njenih izvedbenih sporazumov ter drugih ustreznih mednarodnih konvencij. Razvijati in spodbujati upravljanje oceanov ter spodbujati pobude za modro in zeleno gospodarstvo kot varnega izkoriščanja rudarjenja v globokem morju z vključitvijo vseh zadevnih interesnih skupin.
- Spodbujati možnosti dostojne zaposlitve, zlasti za mlade in ženske.

c. Podnebne spremembe in trajnostno upravljanje naravnih virov

Podnebne spremembe so glavna skrb EU ter pacifiških partnerskih držav in ozemelj.

Posebni cilji

- Izboljšati pripravljenost na naravne nesreče, kot so tropski cikloni, in vzpostavitev normalnega stanja po njih za povečanje odpornosti proti takim dogodkom.
- V zvezi z izvajanjem Pariškega sporazuma pospešiti razvoj ukrepov za proizvodnjo obnovljive energije in energetske učinkovitost s prenosom dobrih praks, tudi na področju pomorskega prometa, ter spodbujanjem možnosti naložb v infrastrukturo in tehnologije za proizvodnjo čiste energije.
- Podpirati izvajanje politik, ki prispevajo k ustvarjanju zelenega gospodarstva (npr. s trajnostnim razvojem podeželja ter kmetijstva in gozdarstva, ki sta odporna proti podnebnim spremembam), ter spodbujati vzorce trajnostne proizvodnje in porabe.
- Okrepiti varstvo okolja in trajnostno rabo naravnih virov, tudi na področju ravnanja z odpadki ter oskrbe z vodo, komunalne infrastrukture in zdravstvene oskrbe.

---

²³ Skupno sporočilo o mednarodnem upravljanju oceanov: prispevek EU k odgovornemu upravljanju oceanov – http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/join-2016-49_sl.pdf.

²⁴ Konvencija Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982, na voljo na spletnem naslovu: http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm.

- Zaščititi in obnoviti biotsko raznovrstnost kopnega in morja ter obalne ekosisteme za ohranitev biotske raznovrstnosti ter trajnostno rabo njenih naravnih virov in ekosistemskih storitev.

4. Bolj ciljno usmerjeno in prožno partnerstvo

Za uresničitev strateških interesov mora EU opredeliti, kako bi bilo treba dodatno izboljšati njeno organizacijo in upravljanje odnosov s partnericami v Afriki, na Karibih in Pacifiku. Ta gradnik političnega partnerstva je povezan s številnimi vidiki, v zvezi s katerimi bodo potrebna tudi obsežna posvetovanja s partnerskimi državami. Nanaša se na obliko odnosov, nosilce, ki bodo vključeni, in načela, na katerih bo temeljilo sodelovanje, mehanizme, potrebne za večjo učinkovitost, pa tudi ustrezno institucionalno ureditev in pravni status v podporo izvajanju partnerstva. V zvezi s tem je treba upoštevati pomembna spoznanja, pridobljena z izvajanjem sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja.

4.1 Pridobljena spoznanja

V oceni sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja so poudarjene številne prednosti in pomanjkljivosti²⁵. Poudarjeni so napredek na področju izkoreninjenja revščine in človekovega razvoja v državah AKP, večji trgovinski tokovi, krepitev miru in varnosti ter demokracije in človekovih pravic. Vendar so še vedno potrebna velika prizadevanja, ne nazadnje tudi zato, ker nekatere od teh dosežkov ogroža pojav novih virov nestabilnosti (npr. hitra rast prebivalstva, avtoritativne vlade in terorizem ter podnebne spremembe).

Politični dialog (člen 8 sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja) in posvetovanja/ustrezni ukrepi (člen 96 sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja) so se izkazali za koristno orodje, čeprav vse možnosti niso v celoti izkoriščene. Mešani rezultati so bili doseženi na različnih področjih, kot so: človekove pravice, demokracija, dobro upravljanje in pravna država (člen 9), migracija (člen 13) ter sodelovanje državnih in nedržavnih nosilcev (člen 6).

Poleg tega je v oceni poudarjeno, da sporazumu o partnerstvu iz Cotonouja ni uspelo zadostno zajeti večje intenzivnosti regionalne dinamike in vedno večje heterogenosti partnerskih držav, na primer tistih, ki so najbolj potrebne pomoči (najmanj razvite države, nestabilne države), pa tudi naprednejših držav (države s srednje visokim dohodkom itd.). Regionalne in celinske organizacije, ki so jih ustanovile partnerske države, postopoma postajajo regionalni akterji s pristojnostmi na področju politike in varnosti, pa tudi trgovine in razvoja.

V oceni je tudi poudarjeno, da se pri sedanji institucionalni ureditvi in njenem delovanju ter nekaterih operativnih postopkih kaže precejšnja neučinkovitost.

---

²⁵ Skupni delovni dokument služb Komisije: Ocena sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja (SWD(2016) 250 final).

Poleg tega se sodelovanje med EU in njenimi partnericami v večstranskih forumih skoraj ne uporablja. Uvedeno je bilo šele pri reviziji sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja leta 2010 in je privedlo do pozitivnih rezultatov, zlasti pri pogajanjih o Pariškem sporazumu o podnebnih spremembah, vendar partnerstvo najpogosteje ni bilo sposobno izkoristiti vse svoje moči za vplivanje na rezultate. Za napredek na tem področju bodo morale partnerske države dokazati svojo zavezanost ciljem, ki so jih same določile na vrhu držav AKP v Port Moresbyju²⁶. Poleg tega bo morala EU poiskati načine za ustvarjanje prožnosti za sklenitev zavezništev, tudi z državami AKP in državami, ki niso države AKP, kot so vse najmanj razvite države ali majhne otoške države v razvoju.

4.2 Prožno partnerstvo, ki temelji na odločnem regionalnem pristopu

Za vzpostavitev odnosa, ki bi temeljil na skupnih prednostnih nalogah, pri katerih se upoštevajo spreminjajoče se razmere in pridobljena spoznanja, so bile v oceni učinka analizirane in ocenjene različne možnosti za prihodnjo obliko partnerstva²⁷ (glej Prilogo I).

4.2.1 Možnosti

Možnosti segajo vse od prenehanja veljavnosti sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja brez njegove nadomestitve do nadomestitve veljavnega sporazuma z novim, ki bi vseboval manjše spremembe. Pri drugi možnosti se očitno ne bi odpravile resne pomanjkljivosti obstoječega sporazuma. Prva možnost lahko prinese več stroškov kot koristi, saj bi se tako opustil pozitivni pravni red 40-letnega partnerstva in oslabil vloga EU na svetovni ravni. Partnerstvo z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami samo po sebi ni sporno. Vendar nekatere interesne skupine kritizirajo njegov sedanjí pristop, vsebino in obliko.

Podrobneje so bile ocenjene tri druge možnosti:

(1) bistveno spremenjeno partnerstvo s partnerskimi državami. V tej možnosti bi se izražale spremembe od druge revizije sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja leta 2010, vendar ne bi bila zagotovljena potrebna skladnost politike z novejšimi regionalnimi strategijami niti se ne bi ustrezno izražal vse večji pomen celinske (Afriška unija), regionalne in podregionalne ravni;

(2) popolna regionalizacija odnosov s partnerskimi državami s tremi ločenimi regionalnimi partnerstvi (z Afriko, Karibi in Pacifikom). V tej možnosti bi se v celoti izražala celinska in regionalna razsežnost, vendar ne bi zagotovila odziva na pripravljenost partnerskih držav za prenovljeno partnerstvo z EU, sklepanje zavezništev v svetovnih *forumih* (kot je Okvirna konvencija Združenih narodov o podnebnih spremembah ali STO) pa bi bilo manj očitno;

(3) tretja možnost je en sporazum s partnerskimi državami, ki bi vseboval tri različna regionalna partnerstva z Afriko, Karibi in Pacifikom ter možnost tesnejšega sodelovanja

---

²⁶ <http://www.acp.int/content/declaration-8th-summit-acp-heads-state-and-government-acp-group-states>.

²⁷ Skupni delovni dokument služb Komisije: Ocena učinka na prihodnje odnose z državami AKP po letu 2020 (SWD(2016) xxx).

drugih držav v skupnem okviru. Ta okvir bi določal skupne vrednote, načela, bistvene elemente in interese, ki so temelj sodelovanja med pogodbenicami, pri čemer pri okvir temeljil na znatnem delu pravnega reda sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja. Vključeval bi tudi posebne mehanizme za sodelovanje na svetovni ravni. Tri regionalna partnerstva bi temeljila na obstoječih partnerstvih in bi jih povezovala (npr. skupna strategija Afrika-EU) ter določala prednostne naloge in ukrepe, osredotočene na posebnosti programa partnerstva za vsako od treh regij. To bo EU in partnerskim državam omogočalo pripravo pobud na najprimernejši ravni.

4.2.2 Predlagana možnost

Tretja možnost bi omogočila boljše obravnavanje vprašanj na ustrezni ravni in v ustreznem okolju na podlagi načel subsidiarnosti in dopolnjevanja, ob priznavanju, da številni aktualni svetovni izzivi, povezani s trajnostjo, zahtevajo ukrepe za povezovanje posameznih regij. To je v skladu z dejstvom, da sodelovanje EU večinoma že zdaj poteka na nacionalni ravni, sledi mu sodelovanje na regionalni ravni in šele nato na ravni držav AKP. Čeprav interesi v zvezi z Afriko, Karibi in Pacifikom vključujejo številna vprašanja, ki bi imela koristi od skupnega sodelovanja, obstajajo tudi posebni interesi za razvoj na diferencirani osnovi. Afriška unija, pa tudi regionalne organizacije, kot so Gospodarska skupnost zahodnoafriških držav, Južnoafriška razvojna skupnost ali Vzhodnoafriška skupnost, so pomembni akterji, enako pa velja tudi za druge regionalne organizacije, kot je Caricom/Cariforum na Karibih.

Hkrati bi se s krovnim partnerstvom izognili stroškom zavrnitve morebitnega partnerstva s partnerskimi državami kot skupino in morda ohranil pravni red sporazuma iz Cotonouja, zlasti kar zadeva bistvene elemente in povezavo s sporazumi o gospodarskem partnerstvu. Ti so enaki za vse tri regije in tako zagotavljajo znatno ekonomijo obsega za skupno pogajanje in upravljanje teh vidikov namesto ločenega pogajanja in upravljanja z različnimi skupinami ali državami. Poleg tega krovno partnerstvo omogoča razvoj sodelovanja na mednarodni ravni na področju ključnih skupnih svetovnih izzivov. Zaveznitvo je lahko zelo pomembno, kot se je izkazalo pri vlogi, ki jo je imelo pri sklepanju Pariškega sporazuma.

Ob upoštevanju vseh teh elementov predlagana nova oblika omogoča ohranitev vseh dragocenih elementov veljavnega sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja, vendar – kar je najpomembnejše – vzpostavlja prave pogoje za doseganje novih ciljev EU.

4.2.3 Sodelovanje z državami, ki niso države AKP

Možnost krovnega partnerstva je lahko tudi najboljši način za vključitev zainteresiranih držav, ki niso države AKP, da se zagotovi skladnost, zlasti v zvezi z vseafriško razsežnostjo (npr. med sporazumom o partnerstvu AKP-ES in skupno strategijo Afrika-EU). To je pomembno, saj bi EU omogočilo, da bi po potrebi prilagodila geografski obseg za sodelovanje pri posebnih ciljih za določeno skupino držav, in bo EU zagotovilo diplomatski kapital za bolj strateško uresničevanje njenih interesov. V zvezi s tem je še posebno pomembna vključitev držav v Severni Afriki, ki niso države AKP, nekaj članic skupine najmanj razvitih držav, ki niso države AKP, in skupine majhnih otoških držav v razvoju. Ustrezne države, ki niso države AKP, bi morale biti bolj vključene, hkrati pa bi bilo treba

zagotoviti skladnost z obstoječimi okviri politike (npr. evropska sosedstva politika) in že obstoječimi pridružitvenimi sporazumi.

4.3 Partnerstvo na več ravneh in z več interesnimi skupinami s ključnimi načeli za sodelovanje

Partnerstvo bi moralo temeljiti na vrsti načel. Izvajati bi ga bilo treba z večstopenjskim sistemom upravljanja, ki omogoča ukrepanje na najprimernejši ravni, v skladu z načeli subsidiarnosti in dopolnjevanja, pa tudi razlikovanja in regionalizacije. Partnerstvo bi moralo temeljiti tudi na pristopu z več interesnimi skupinami ter presegati delovanje vlad, ki se ne morejo same spoprijemati z izzivi.

4.3.1 Temeljna načela sodelovanja

Novo partnerstvo bi moralo temeljiti na naslednjih temeljnih načelih:

- dialog;
- vzajemna odgovornost;
- široka udeležba državnih in nedržavnih nosilcev;
- lastna odgovornost.

4.3.2 Načeli subsidiarnosti in dopolnjevanja

Partnerstvo bi moralo izražati in združevati regionalno dinamiko v Afriki, na Karibih in Pacifiku, in sicer z zagotavljanjem, da politična udeležba in odločanje potekata na najustreznejši ravni odgovornosti, ne glede na to, ali je to nacionalna, regionalna, celinska raven ali raven držav AKP.

4.3.3 Nosilci

Kot je bilo poudarjeno v javnem posvetovanju in oceni, je dimenzija partnerstva z več interesnimi skupinami priznana, vendar jo je treba okrepiti. Partnerstvo bi moralo vključevati številne nosilce, tako državne kot nedržavne. Novo partnerstvo bi moralo okrepiti njihove vloge. To vključuje:

- državne nosilce: nacionalne vlade, parlamente ter regionalne in lokalne organe;
- regionalne organizacije (vključno z Afriško unijo);
- države, ki niso države AKP, in
- nedržavne nosilce, vključno s civilno družbo, ekonomskimi in socialnimi partnerji ter zasebnim sektorjem.

4.4 Partnerstvo, ki zagotavlja boljše rezultate

Partnerstvo mora predeliti ustrezna sredstva in orodja, ki omogočajo najučinkovitejše uresničevanje določenih prednostnih nalog. To mora biti popolnoma v skladu z agendo za ukrepanje iz Adis Abebe, ki je del agende 2030, oblikovanjem novega evropskega soglasja o razvoju, Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah in priporočili, ki izhajajo iz ocene sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja.

4.4.1 Raznoliko partnerstvo

Partnerstvo bi moralo uporabljati različne metode izvajanja v skladu z agendo 2030, agendo za ukrepanje iz Adis Abebe, globalno strategijo EU in Evropskim soglasjem o razvoju²⁸.

4.4.2 Načini izvajanja

Agenda za ukrepanje iz Adis Abebe določa novo paradigmo in zagotavlja okvir za izvajanje agende 2030 s finančnimi in nefinančnimi sredstvi. Morala bi biti v središču partnerstva. Vključuje nacionalne ukrepe, omogočitvene okvire politike in vlogo dinamičnega zasebnega sektorja, ki temeljijo na podpornem mednarodnem okolju.

Partnerske države bi morale svoja prizadevanja osredotočiti na odpravo obstoječih vrzeli v nacionalnih javnih financah, kar vključuje tudi boljšo uporabo domačih sredstev, v učinkovitejšo in uspešnejšo javno porabo ter upravljanje dolgov. Spodbujati bi bilo treba pravične, pregledne, učinkovite in uspešne davčne sisteme ter okvire javne porabe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti odpravljanju izogibanja davkom, utaje davkov in nezakonitih finančnih tokov.

EU bi si morala prizadevati za združevanje načinov in orodij, ki so se izkazali za visoko učinkovite, ter hkrati ohranjati visoko raven prožnosti za prilagajanje prihodnjim izboljšavam. To bi moralo biti skladno z načeli učinkovitosti razvoja (vključno z lastno odgovornostjo, preglednostjo, vzajemno odgovornostjo in osredotočenostjo na rezultate) in dodatno podprto z izvajanjem skladnosti politike za razvoj.

4.5 Partnerstvo, podprto z ustrežno institucionalno ureditvijo

Institucionalna ureditev bi morala izražati politično naravo partnerstva, določene prednostne naloge, izbrano obliko, načine sodelovanja in različne vključene nosilce. Omogočati bi morala hitro in učinkovito sprejemanje odločitev in ukrepov. Sedanji sistem, ki temelji na skupnih institucijah, se je izkazal za koristnega za izmenjavo izkušenj, vendar je zdaj zastarel, saj je preobsežen in preveč okoren. V tej fazi je še prezgodaj določiti institucionalno ureditev, vendar je mogoče predlagati nekaj načel za njeno zasnovo.

Kot politično partnerstvo, ki temelji na vzajemni odgovornosti in je podprto s pravili, bi se morala ureditev izvajati z večstopenjsko in prožno institucionalno strukturo, ki spodbuja in

---

²⁸ Prostor za sporočilo o soglasju xxxx.

olajšuje dialog o vprašanih skupnega pomena. Za opredelitev sodelovanja z ustreznimi institucionalnimi in neinstitucionalnimi nosilci na različnih ravneh bi morala uporabljati načeli subsidiarnosti in dopolnjevanja.

Dialog in sodelovanje na vseh ravneh bi morala biti osredotočena na obliko, ki bi najbolje služila posebnih ciljem in interesom, ter tiste države in regionalne organizacije ali okvire sodelovanja, ki so najuspešnejši na določenem območju.

4.6 Partnerstvo, podprto s pravnim okvirom

Pravni status prihodnjega partnerstva ima pomembno vlogo pri njegovem izvajanju, kot je potrdila analiza, izvedena v oceni učinka, priloženi temu sporočilu. Zato je politični interes EU ponovno potrditi svojo dolgoročno zavezanost z vključitvijo novega partnerstva v pravno zavezujočem sporazumu. Hkrati bi moralo novo partnerstvo ostati prožno in pripravljeno za prilagajanje lastnemu napredku in nenehno spreminjajočemu se okolju. To je zlasti pomembno za regionalne stebre. To so osnovna načela, na katerih bi moral temeljiti in biti natančno določen pravni status prihodnjega partnerstva, ko bodo v celoti znane njegove končne prednostne naloge in glavne značilnosti.

4.7 Nadaljnji koraki

Sporočilo bo podlaga za razprave s Svetom in Parlamentom ter večjim številom interesnih skupin, vključno s partnericami AKP, za pripravo priporočila s pogajalskimi smernicami.